

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-10/00

Datum: 18. 5. 2000

S K L E P

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem z zahtevo Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, ki ga po pooblastilu Županje zastopata Miro Senica in Anton Nosan, odvetnika v Ljubljani, na seji dne 18. maja 2000

sklenilo:

Do končne odločitve se zadrži izvrševanje Uredbe o določitvi mehanizma za oblikovanje cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 29/2000).

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Predlagatelj izpodbija določbe 8. in 13. člena Zakona o kontroli cen (Uradni list RS, št. 63/99 - v nadaljevanju: ZKC), Uredbo o pridobitvi predhodnega soglasja k cenam zbiranja, čiščenja in distribucije vode (Uradni list RS, št. 82/99), Uredbo o določitvi mehanizma za oblikovanje cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 11/2000) in Uredbo o določitvi mehanizma za oblikovanje cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 29/2000). Predlaga, naj Ustavno sodišče do končne odločitve zadrži izvrševanje zadnje navedene Uredbe, ki je v veljavi.

2. Predlagatelj zatrjuje, da so izpodbijane določbe ZKC v nasprotju s prvim odstavkom 140. člena Ustave (delovno področje samoupravnih lokalnih skupnosti), če se razlagajo tako, da lahko Vlada na tej podlagi z uredbo določa ukrep kontrole cen tudi v primeru, ko gre za cene storitev javnih služb iz pristojnosti lokalne skupnosti. ZKC naj bi namreč omogočal različno tolmačenje glede pristojnosti za ukrep kontrole cen, zaradi česar naj bi bilo kršeno tudi načelo pravne države (2. člen Ustave). Vlada naj bi ZKC uporabljala v nasprotju z Ustavo, kar izhaja iz izpodbijanih uredb, ki naj bi bile protiustavne in nezakonite. Šlo naj bi za kršitev pravic in odgovornosti Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) iz 140. člena Ustave, 13. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in nasl. - ZLS) in 21. in 26. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93 - ZGJS), ob pravilni razlagi pa tudi 13. člena ZKC.

3. Predlog za zadržanje izvrševanja Uredbe predlagatelj utemeljuje z navedbami, da relevantne cene zaradi izpodbijanih ukrepov kontrole cen povzročajo visoko izgubo. Tako npr. Javno podjetje Vodovod - Kanalizacija že od leta 1995 posluje s cenami za obračun oskrbe s pitno vodo, ki ne omogočajo pokritja stroškov enostavne reprodukcije. Zaradi dotrajanosti infrastrukturnega sistema vodovoda in kanalizacije so ponekod izgube v pitni vodi že do 50%. Zaradi dotrajanosti kanalizacije naj bi marsikje grozila tudi ekološka katastrofa. Tudi Javno podjetje Snaga naj bi se z izgubo soočalo že vrsto let. Zaradi tega ni sredstev za izgradnjo nove deponije za odpadke na območju Ljubljane. Sedanja deponija naj bi bila ob tem že napolnjena, zaradi česar naj bi prav tako grozila ekološka katastrofa. Nadaljnje nezakonito zadrževanje cen s strani Vlade naj bi nujno vodilo v stanje, ko MOL ne more več izvrševati svoje ustavne in zakonske funkcije, s čimer naj bi bil ogrožen tudi javni interes. Zaradi izpodbijanih uredb naj bi zato nastajale težko popravljive škodljive posledice.

4. Vlada glede prve in zadnje izpodbijane uredbe ni odgovorila v roku, dne 3. 4. 2000 pa je po podaljšanju roka posredovala svoje mnenje z dne 31. 3. 2000 glede druge izpodbijane uredbe, ki je z dnem uveljavitve v izreku navedene uredbe (1. 4. 2000), objavljene v Uradnem listu z dne 31. 3. 2000,

prenehala veljati. V svojem mnenju Vlada Županji oporeka legitimacijo za vložitev zahteve. Nasprotuje tudi predlogu za zadržanje izvrševanja, ne da bi se izrecno opredelila do navedb o težko popravljivi škodi, ki naj bi zaradi izpodbijanih uredb nastajala.

5. V zvezi z legitimacijo Županje je predlagatelj Ustavnemu sodišču posredoval sklep Mestnega sveta z dne 16. 12. 1999, s katerim je pooblastil Županjo za vložitev zahteve.

B.

6. Ustavno sodišče ocenjuje, da pooblastilo Mestnega sveta Županji z dne 16. 12. 1999 zadostuje za vložitev zahteve po 23. členu Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS).

7. Po določbi 39. člena ZUstS sme Ustavno sodišče do končne odločitve v celoti ali delno zadržati izvršitev predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive škodljive posledice.

8. Kadar Ustavno sodišče odloča o začasnem zadržanju izvrševanja izpodbijanega predpisa, vselej tehta med škodljivimi posledicami, ki bi jih povzročilo izvrševanje morebiti protiustavnega predpisa, in med škodljivimi posledicami, ki bi nastale, če se izpodbijani predpis sploh ne bi izvrševal.

9. Po presoji Ustavnega sodišča bi težko popravljive škodljive posledice, kot jih navaja predlagatelj, zaradi izpodbijanih ukrepov kontrole cen lahko nastale. Vlada tem nevedbam ni oporekala niti ni pojasnila, kakšne škodljive posledice bi po drugi strani lahko povzročilo morebitno neizvrševanje teh ukrepov kontrole cen. Ob tehtanju škod, ki bi lahko nastale, je v danem primeru Ustavno sodišče upoštevalo tudi dejstvo, da novi ZKC ne vsebuje več mehanizma, ki bi prizadetim z ukrepi kontrole cen v določenih primerih omogočal vsaj delno povrnitev škode, ki jim zaradi njih nastaja. Prej veljavni Zakon o cenah (Uradni list RS, št. 1/91-I - ZCen) je v svojem 6. členu v primerih, ko se zaradi ukrepov določitve cen bistveno poslabšajo pogoji poslovanja, ki onemogočajo normalno poslovanje, omogočal zagotovitev nadomestila do ravni cene, ki pokriva stroške enostavne reprodukcije.

10. Ustavno sodišče v danem primeru tudi ocenjuje, da ni verjetno, da bi v primeru zadržanja v izreku navedene Uredbe prišlo do takšnega dviga relevantnih cen, da bi to imelo negativne posledice na stabiliziranje cen in na stabilne gospodarske razmere v državi, za kar vse si prizadeva Vlada. Pri oblikovanju relevantnih cen bo namreč še vedno treba upoštevati druge veljavne predpise na tem področju, tako tudi Navodilo o metodologiji za oblikovanje cen obveznih lokalnih javnih služb oskrbe s pitno vodo (Uradni list RS, št. 10/2000), Navodilo o metodologiji za oblikovanje cen obveznih lokalnih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja ostankov komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 27/98 in 34/98) ter Navodilo o metodologiji za oblikovanje cen obveznih lokalnih javnih služb odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda (Uradni list RS, št. 11/99). Ob tem v primeru neupravičenega zviševanja cen lahko posreduje tudi Urad za varstvo konkurence ter tržni inšpektor v okviru svojih pristojnosti. Če občina ne bi izvajala nalog iz izvirne pristojnosti v skladu z zakonom, pa tvega tudi uporabo 90.a in 90.b člena ZLS z v teh določbah zagroženimi posledicami.

11. Ker na eni strani zaradi zamika pri oblikovanju cen na podlagi Uredbe nastajajo škodljive posledice za predlagatelja, na drugi strani pa glede na razloge iz prejšnje točke ne morejo nastati težko popravljive škodljive posledice pri oblikovanju teh cen, je Ustavno sodišče predlogu za zadržanje izvrševanja navedene Uredbe ugodilo.

C.

12. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi 39. člena ZUstS v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk in dr. Dragica Wedam-Lukić. Sklep je sprejelo soglasno.

P r e d s e d n i k
Franc Testen